26. 6. 2022 – Smrt se Samsonem

1. čtení: Sd 14, 1 – 15, 6

Píseň: NEZ241 – Kdo mě z pout mých ven vyvodí

Základ kázání: Sd 16, 15-31

Kázání: Milí shromáždění,

Samsonův příběh je převelice tragický. Jako první z biblických soudců je poražen v boji. Jako první z biblických soudců je zajat. Jako první z biblických soudců nevysvobodil Boží lid z útlaku ostatních národů. Jako první z biblických soudců byl mučen a vězněn nepřáteli. Jako první z biblických soudců nezemřel ve stáří pokojnou smrtí. Což je vše o to tragičtější, že Samson je *posledním* soudcem.

To vše srovnejme s jeho nadějným a mocným narozením. S perfektními předpoklady zasvěcence od narození. Dokonce zasvěcence ještě z doby *před* narozením. Porovnejme s jeho nadlidskou, supermanovskou, silou. A přesto (nebo proto?) nedosáhl v podstatě ničeho dobrého. Možná zabil pár tisíc Pelištejců. Což na situaci Israelců nezlepšilo *nic*. Spíš to vypadá, že Samson každou situaci všem zúčastněným jen znovu a znovu zhoršoval.

Navíc, jak Samsonův život skončí, mu bylo naznačováno už od jeho prvního zamilování do ženy-cizinky. Onen lev, v němž bylo včelstvo a med, byl předobrazem Samsona. Jak to i Samson sám zformuloval ve své hádance: Ze *siláka* vyšla sladkost. Potom, co tento silák zemřel. Jak i trefně odpovídají Pelištejci: Co je sladší než med? Co je silnější než lev?

Mnoho je přece sladšího než med! Třeba věrná manželka, která nevyzrazuje manželovo tajemství! Třeba věrný manžel, který se přece *musí* divit, že na něj jeho manželka tak strašlivě naléhá ohledně obyčejné svatební sázky! Ne že ji se vším všudy ponechá svému osudu – jímž bylo upálení jejím vlastním lidem!

Určitě je také láska Boží a Hospodinova spása sladší než med. To, z čeho byl Samson vůbec počat a zrozen – nápadněji než kdokoli jiný! Tolik věcí je sladších než med – a Samson si toho nevšiml.

A co je silnější než lev? Samozřejmě Samson – a z lidí také *jedině* Samson! Vždyť dokázal roztrhnout lva jak hada! Tak je Samson zřetelně také oním „silákem“ ze své hádanky. Silákem, z něhož vyjde sladkost. Ale až poté, co zemře – čehož si Samson zřejmě nevšiml.

Tak pokračují podobnosti Samsona s Kristem. Samson také „předpovídal“ svůj osud – jen o tom sám asi úplně nevěděl. Také byl zrazen svými nejbližšími. Samson dokonce opakovaně. Ani podobnosti situace s Delílou a svou první manželkou si nevšiml.

Samsonův život byl zaprodán pro hrst stříbra – ve srovnání s Kristem však za hrst obrovskou. I Samson přinesl mnohem více dobra svou smrtí než svým životem. To je v Kristově vykoupení křížem a spásou následným vzkříšením snad zřejmé. Ačkoli, na rozdíl od Samsona, Ježíš přinesl a učinil *velmi mnoho* dobra už svým životem. Samson jen víc a víc roztáčel kolo nenávisti, násilí a krevní msty. Vyráběl nové a nové problémy – všechny do jednoho nikomu neprospěli.

Nebyl ochoten ani vidět, že i Dalíla se k němu chová stejně podezřele, jako kdysi jeho manželka. Která ho zradila, prodala – ačkoli pro záchranu života svého i své rodiny. Že má Delíla Samsona zradit už slyší čtenář explicitně, ačkoli ekumenický překlad to schovává: „Oklamej ho!“ Pátý verš je možné přeložit také jako „sveď ho, aby ti prozradil zdroj své síly!“ Jak jednou z těchto variant překládají *všechny* překlady, kromě Českého ekumenického.

Tak snad nepřekvapuje logický závěr takového života: Samson *nepřinesl* nikomu mír. Jako takřka jediný z „velkých“ soudců.[1] Což je o to důležitější, že Bible doslova hovoří o obdobích *ticha*, ztišení, klidu – nejen zbraní. Samson nezpůsobil ani úlevu od Pelištejců. Israelce *nevysvobodil*. Jako jediný soudce. Ačkoli jich úplně sám pozabíjel několik tisíc. Jediným horším soudcem byl Jiftách, který jako oběť Hospodinu upálil svou vlastní dceru. To je pro kohokoli příšerné srovnání. Tím spíš pro Samsona.

Tato sestupná tendence kvality a úspěchů israelských soudců je také předpovědí doby královské. Ačkoli i ta začne stejně nadějně, zázračně, božsky – stejně jako Samsonův příběh. Ačkoli i doba

---

[1] Tj. těch, o kterých se kniha soudců rozepisuje víc než jen několika větami. Mezi „malé“ tak patří např. Tóla nebo Jaír.

královská začne nadějně *navzdory* lidským rozhodnutím, chováním, nevěře, zradě vůči Hospodinu. Ne *díky* lidem. Ale pouze a jen z Boží milosti.

Uprostřed celé tragičnosti a antipříkladnosti Samsonova příběhu však přeci jen nesmíme opomenout vykupitelský moment Samsonovy smrti. To snad jediné dobré a správné, co ve svém životě vykonal: Obětoval sám sebe. Obětoval vlastní život, aby alespoň porazil nepřátele. Alespoň těsně před svou smrtí si uvědomil, že jeho síla *není* z jeho vlasů. Není z ničeho v Samsonovi. Je od Hospodina.

Ačkoli i tento moment je prostoupen Samsonovou sebestředností: „… abych mohl vykonat na Pelištejcích *pomstu za svoje oči*.“ Místo aby vykonal pomstu např. za pohanění Hospodina. Nebo např. pro vysvobození Israelců. Nebo kdyby alespoň svým posledním činem opustil nezastavitelné kolo krevní msty a pomsty.

Tak je Samson paradoxním a překvapivým příklad *nepřekročení* sebe sama. Vytrvalého otroctví sebestřednosti a sobectví. Pýchy a arogance. A tak hříchu. *Ačkoli* měl nejlepší možné předpoklady k opaku. Vždyť byl počat a narozen neplodnou matkou *pouze* z Božího rozhodnutí! Vždyť byl supersilný! Vždyť byl od narození Božím zasvěcencem – nazírem!

Přesto zůstal zcela neproměněným hříšníkem. Žádná transcendence. Žádný zápas s vlastní přirozeností. Žádné odmítání vlastní vůle ve prospěch vůle Boží. I jeho závěrečná oběť byla pro svou vlastní, osobní pomstu. Proto také situaci mezi Israelci a Pelištejci tato oběť nezlepšila – jakkoli Samson zabil ve své smrti víc Pelištejců než za celý svůj život.

Právě tak člověk žít, jednat, rozhodovat se *nemá*. A na Samsonovi, stejně jako na řadě dalších anti-příkladů, je zřejmé, jak nesmírně individuální, osobní hřích každého jednotlivce zhoršuje situace nejen jednotlivců a malých skupin. Ale celých společenství. Celých komunity. Celých národů. Celého světa. Kdo máte silnější žaludek, přečtěte si, co se dělo v knize Soudců *po* posledním soudci Samsonovi. A další pokračování biblického podání israelských dějin.

Tak je tato natvrdlost Samsonova nenápadně zdůrazněna také v poslední větě jeho příběhu. Samson byl pohřben v hrobě svého otce – přitroublého Manóacha, který Bohu nejenom, že nerozuměl. Nejenom, že Hospodinu rozuměl *špatně*. Ale ještě byl hluboce

přesvědčen o tom, že má pravdu. Např. že bude i s manželkou zabit, protože se setkali s Hospodinem. Poté, co jim právě Hospodin oznámil, že právě oni budou mít ono zázračně dítě – Samsona.

Samson tedy nevykročil z vlivu své doby ani rodiny. Ačkoli právě takovou budoucnost každému člověku oznamuje závěr už druhé kapitoly Bible (Gn 2, 24). Tak hluboký je Samsonův hřích. Tak hluboká je tragédie jeho života. Protože tak zbytečná. Protože navzdory nejlepším možným předpokladům.

Které trumfne už jen Ježíš Kristus. Který překročil vliv své doby i rodiny. Vlastní pýchy, tužeb, logiky i sebestřednosti. Který transcendoval i náboženství nejen své doby. I politické a ekonomické a osobní tlaky. A tak kompletně, totálně a se vším všudy opustil, překonal hřích. Plně rozlámal okovy hříchu. A tak samozřejmě ne jen pro sebe – ale i pro každého, kdo ho bude upřímně následovat.

Jako to bude velmi nápadné také u Samuele. Také zázračně zrozeného. Také neuvěřitelně talentovaného a obdařeného člověka. Který bude „Samsonem, jakým měl Samson být."

Protože sebestřednost nikomu neprospívá – víc a víc zkřivuje i sobce samotného. Nadlidské talenty a schopnosti také nikomu samy o sobě neprospívají – pokud nejsou užívány milosrdně, soucitně a k dobru bližních. Jak snadno a nesmírně naopak škodí, když jsou užívány jakkoli jinak než v souladu s Boží vůlí!

Naopak milosrdenství a pravda, milost a láska, obětavá služba prospívají znovu a znovu – i kdyby od těch nejposlednějších a vůči těm nejposlednějím v lidských očích.

Amen.

Píseň: NEZ711 – Mne zajmi, Pane můj